

„ÚS SITTE“

GALAMA'S en GALEMA'S DOOR DE EEUWEN HEEN

**Heiligverklaring
Titus.
Stolpersteine.
Reünie.**

31ste Jaargang december 2022

Colofon

Bestuur Stichting „Galama's en Galema's door de eeuwen heen“

Nan Galema: voorzitter, mail: n.galema@kpnplanet.nl

Gerard Galema: secretaris, Website. Digitale stamboom, mail: galem024@kpnmail.nl

Famke Galema: penningmeester, mail: famkegalema@gmail.com

Jan Galema: festiviteiten, mail: jwgalema@gmail.com

Jaarlijkse contributie per automatische incasso.

Krant-donateurs € 10,- en Web-donateurs € 5,-

Inning op de 3e dinsdag in maart van het kalenderjaar.

Incassant ID: NL49ZZZ410043680000

IBAN: NL46RABO0308766814 BIC: RABONL2U

WEBSITE; www.galamas.nl

Redactie. Albert Jan Nossent, Vijzelpad 7, 8051KI Hattem, Tel. 0384442960,

Mail: a.j.nossent@kpnplanet.nl

ISSN 2468-7839

VAN DE VOORZITTER

“Wat wil jij later worden?”

Deze vraag is vroeger ongetwijfeld aan velen van ons gesteld. Vaak was ongetwijfeld het antwoord dat je hetzelfde beroep wilde als je eigen vader. De geschiedenis – ook “bladerend” door een stamboom – laat zien dat vele beroepen overgingen van vader op zoon of van moeder op dochter. Denk hierbij aan boeren, bakkers, slagers, timmerlieden, fabrieksarbeiders, mijnwerkers, leraren, verpleegsters enz.

Of was het moeilijk om op bovenstaande vraag een antwoord te vinden? Als je dan toch een antwoord gaf is de vraag: heb je die baan ook gekregen? Een vraag die zo groot is als “wat wil jij later worden”, levert maar zelden een handig of houdbaar antwoord op. Zeker in de huidige tijd waarin veel meer de loopbaan centraal staat: een reis waarvan het einddoel bij het vertrek niet vaststaat.

Hadden onze voorouders het in dezen niet “gemakkelijker”? Hun reis stond immers bij voorbaat grotendeels vast, hoewel het de vraag is of het voor hen gekozen reisdoel wel hun eigen wens was. Nu kan iedereen de route die hij of zij kiest nog altijd bijstellen; je bepaalt je eigen pad, het is jouw eigen loopbaanexpeditie.

Het verschil tussen vroeger en nu is in het hiervoor genoemde, zoals met zoveel zaken in de lange geschiedenis van de mensheid, vanzelfsprekend heel groot. In gesprekken met je ouders en grootouders heb je dit ongetwijfeld ervaren!

Op het moment dat deze familiekrant voor u ligt, loopt het jaar 2022 alweer ten einde. Een jaar dat voor onze stichting een wel heel bijzonder jaar was.

Immers, het was dit jaar 30 jaar geleden dat de “Stichting Galama’s en Galema’s, door de eeuwen heen” werd opgericht. Dit heuglijke feit hebben we op 11 juni jl. gevierd met een prachtige familieëunie op een mooie zonnige dag. Uit alle streken van ons land kwamen familieleden naar onze thuisbasis in Easterein voor een gezellig samenzijn.

Uiteraard wordt hieraan verderop in deze Ús Sitte uitgebreid aandacht besteed.

Met de feestdagen in het vooruitzicht, een oorlog op ons continent dat diepe sporen slaat en een langzaam uitdovend virus dat al bijna drie jaar de wereld in zijn greep heeft gehad, neemt de polarisatie in Nederland alsmaar toe. De heftigste en meest ingrijpende periode uit de naoorlogse geschiedenis duurt voort en niemand kan voorspellen waar het eindpunt ligt; een harde ontvullende en voor velen ontgoochelende realiteit!

Deze crisis legt de kwetsbaarheden van onze samenleving bloot, komt bovenop ontwikkelingen die al gaande waren, versterkt deze en voedt het stomende ongemak. Nederland heeft echter een traditie van tolerantie en gedogen!

Juist die polarisatie, die met de lengte van de crisis almaar lijkt toe te nemen, ondermijnt die lange weg terug naar “normaal”. Als we dat eindpunt ooit willen bereiken, of in ieder geval in zicht willen krijgen, zal er ook een andere attitude nodig zijn. Een verandering van gedrag van ons allemaal is nodig om deze tijd achter ons te laten.

Wellicht dat de komende feestdagen ons hiervoor enige ruimte biedt; laten we niet tegenover elkaar staan, maar juist nu naast elkaar; op zoek naar datgene wat ons bindt. SAMEN over de drempel van het nieuwe jaar, naar een nieuwe periode van meer verdraagzaamheid en respect voor elkaar.

Het jaar 2023 ligt immers als een grote, nog blanco rol klaar, om zich daarna 365 dagen op eigen kracht af te rollen. De band loopt en wij rollen mee. Zo voert het leven ons over de drempels van de tijd mee, van begin naar einde, op weg naar de toekomst,

ergens naar!

Blijf intussen gezond, zorg goed voor elkaar en zie, met een blik naar het verleden, de toekomst positief tegemoet.

Nan Galema, Stein.

voorzitter

In memoriam Evert Hugo Galama

Bunnik, 10 September 2021

Hartelijk bedankt voor de mooie bloemen, wensen en cadeaus die ik heb mogen ontvangen voor mijn 106de verjaardag. Het was een prachtige dag, met prachtig weer, en ik heb van al de aandacht genoten. Ik stel het zeer op prijs dat jullie aan mij gedacht hebben. De burgemeester is ook nog lang geweest.

In Bunnik wonen er momenteel 3 honderdplussers, schijnt het, maar ik ben wel de oudste. Ik heb het gevoel dat ik nog gezond ben en dat ik niks mankeer. Ik wandel nog dagelijks, of rond het dorp, of naar Rhijnduyn, mits het weer het toelaat. Het lopen wordt wat moeilijker, maar de rollator houdt me goed overeind.

Ik ben nu aan de 107 begonnen, en hoop dat jaar ook weer te halen. Ik wil nog wel even blijven. Hartelijke groeten,

Evert Galama

Gesterkt door het Sacrament van de Zieken is van ons heengegaan onze vader, grootvader en overgrootvader. Bedroefd om zijn heengaan, maar dankbaar voor hetgeen hij voor ons betekende, heeft de Heer hem op de leeftijd van 106 jaar tot Zich geroepen

Evert Hugo Galama

* Dedgum, 3 september 1915 † Bunnik, 2 maart 2022

Weduwnaar van Liesbeth Galama - Schueller

Ukmerge: Ysbrand H. Galama en Vaida Vaitkūnaitė
Lia Knapen, Sietske, Katja, Maaike, Nienke, Niels, Jelle, Jonas, Lukas

Heino: Anne J. Galama en Moniek Galama - Peek
Michiel, Koen

Utrecht: Jacob G. Galama en Chatsuda Mongkolkaew
Sietske I. Noshie - Galama en Walid Noshie

Beiroet: Adriaan, Hana

Evert is thuis.

Donderdag 10 maart vindt om 10.30 uur de uitvaartviering plaats in de Hellige Barbarakerk, Stationsweg 36 te Bunnik. Na afloop bent u van harte welkom in Locatie 78, Burgemeester van de Weijerstraat 78 te Bunnik.

Wij lopen rond 15.30 uur vanaf de boerderij waar hij geboren is aan de Krabbedijk naar de R.K. Begraafplaats, Vissdijk 29 te Blauwhuis. Rond 16.30 uur wordt Evert daar begraven.

IN MEMORIAM 7-3-2022 LC

Man die Spaanse griep én corona meemaakte

In zijn woonplaats Bunnik is woensdag op 106-jarige leeftijd Evert Galama overleden. De aan de Krabbedijk in Dedgum geboren boerenzoon overleed als kind de Spaanse griep en maakte als hoogbejaarde de coronapandemie mee.

„Ik haw der net folle lēst fan“, zei de toen 105-jarige Galama in oktober 2020 in gesprek met deze krant, toen corona de wereld in zijn greep hield. Het was de tweede pandemie die Galama in zijn lange leven meemaakte.

De herinneringen aan die eerste, de Spaanse griep die kort na de Eerste Wereldoorlog wereldwijd naar schatting tussen 20 en 40 miljoen doden eiste, kwamen juist bij hem in volle hevigheid terug. Evert Galama was zes jaar oud toen hij in februari 1922 ziek in de bedstee op de boerderij van zijn pake en beppe aan de Himdyk bij Tjerkwerd lag. Datzelfde jaar overleed zijn mem Jetteke. „Wiersynlik oan de Spaanske gryp“, vertelde Galama. „Ik bin der net hielendal wis fan, mar we tinke dat it by my ek in sturtje fan de Spaanske gryp west hat.“

Evert Hugo Galama, geboren op 3 september 1915, had drie broers en twee zussen. Het gezin was katholiek. Het Ysbrand hertrouwde in 1923, waarna er nog vier kinderen kwamen.

In het crisisjaar 1932 moest Galama senior de boerderij verkopen. Evert kwam op zijn zeventiende in Utrecht terecht. Hij volgde de hotelvakschool. Na de oorlog werkte hij 20 jaar als steward bij de KLM. Hij sloot zijn werkzame leven op zijn 67ste af als directeur van een luxe bejaardencentrum in Utrecht.

Evert Galama trouwde met Liesbeth Schueller (1921-2016) en kreeg met haar drie zoons en een dochter. Er waren elf kleinkinderen. Tot zijn laatste reed hij zelf in de auto naar familie in Tjerkwerd. Op 2 maart was het 106-jarige oude lijkham op, vertelt Galama's zoon Jacob. „Vader is rustig heengegaan, gewoon thuis, in zijn eigen bed en met zijn familie om zich heen. Hij was tot het eind helemaal gezond.“ Evert Galama wordt donderdag begraven in het familiegraf in Blauwhuis.

JOHANN MAST

Struikelstenen voor pastoor Galama en zijn kapelaans van Rooijen en Hegge voor hun strijd in de oorlog

Een ritje op een mooie woensdagmiddag (2 november, Allerheiligen) naar “De Liemers” en met name naar 's-Heerenberg is geen straf. Zeker als het gaat om een klein feestje te mogen meevieren. Wel een trieste aanleiding, die plaatsvond op 4 augustus 1941, toen pastoor Jan Galama en de dag daarna zijn beide kapelaans, Marinus van Rooijen en Reinier Hegge, opgepakt werden door de Gestapo omdat zij gehoor gaven aan de oproep van de Nederlandse bisschoppen, waar vooral de rol van de NSB werd gehekeld, de kritische boodschap tegen het Nationaal Socialisme wijd te verbreiden. Jan Galama en Marinus van Rooijen kwamen uiteindelijk in het concentratiekamp Dachau terecht en stierven, door ziekten en uitputting, resp in mei en juni 1942 in Dachau en Schloss Hartheim (bij Linz in Oostenrijk). Voor Reinier Hegge eindigde zijn lange reis via oa de kampen Amersfoort, Vught en Sachsenhausen uiteindelijk in het kamp Bergen Belsen. Doordat de Engelsen het kamp, voor hem op tijd, bevrijdde overleefde hij deze gruwel en stierf in 1976.

Aangekomen bij de enorme St Pancratiuskerk in 's-Heerenberg vlakbij het gigantische kasteel Huis Bergh hadden mannen van Gemeentewerken zichtbaar een plaatsje gereedgemaakt voor de plechtigheid, nl het plaatsen van drie Stolpersteine door Gunter Demnig, de bedenker van de STOLPERSTEINE, in goed Nederlands “struikelstenen”. Deze industrieel ontwerper, wereldberoemd geworden door zijn project Stolpersteine (herinneringstekens voor alle slachtoffers van het Nationaal Socialisme) begon zijn project formeel in het jaar 2000. Zijn gedachte achter het steentjesproject:

Um den Stein lesen zu können, muss man sich vor dem Opfer verbeugen (Gunter Demnig).

Wouter ten Have, Ed te Pas en pastoor Marc Oortman hadden het initiatief genomen Gunter uit te nodigen om de steentjes persoonlijk te komen plaatsen, waaraan hij volgens eigen zeggen gaarne toe bereid was. Als familielid van Jan Galama werden we hartelijk ontvangen door het organiserende comité. De steentjes werden door Gunter professioneel geplaatst in het bijzijn van de vicaris van het bisdom Utrecht Hans Pauw en de wvd burgemeester van Montferland Harry de Vries, familieleden van de pastoor en kapelaans, belangstellende parochianen en “groep zeven” van de Pastoor Jan Galamaschool die de “opdracht” kreeg van pastoor Oortman de steentjes regelmatig te poetsen. Na het buitenwerk verplaatsten de genodigden zich naar restaurant “de Gracht” voor “ontmoeting” en een kopje koffie met appeltaart. Pastoor Oortman verwoordde het treffend **“En dat op 2 november, op Allerzielen. Ik vind het heel speciaal”**. Albert Jan Nossent

Verslag Brede Tafel 9 april 2022

Locatie: Easterein

Tijdstip: 14.00-16.00 uur.

Aangemeld: Frans Boersma (Drachten), Anno Galama (Leeuwarden), Jan Galama (Reduzum), Maikel Galama (Workum), Famke Galema (Lisse), Gerard Galema (Bedum), Jan Galema (Kimsward), Gerard Galema (Utrecht), Nan Galema (Stein), Gerardus Galema (Tuk), Albert Jan Nossent (Hattem), Jan Zeinstra (Leeuwarden).

Afgemeld: Er hadden zich 11 donateurs afgemeld.

De voorzitter heet de aanwezigen welkom en opent de vergadering met een verhaal over Alex Haley en de drang om de roots van de familie te willen ontdekken.

1. Verslag Brede Tafel 29-05-2021 (zie bijlage).

Bij het verslag wordt desgevraagd bevestigd dat Maikel bij de fietstocht naar Ugoclooster (tijdens de reünie) een begeleidende rol heeft.

Het verslag wordt vervolgens vastgesteld.

2. Berichten uit de bestuursvergadering d.d. 16-10-2021.

Bart v/d Kolk heeft gevraagd of er op de Galamas-site links kunnen komen naar de website van de Andringa-stichting en zijn eigen website met veel informatie over een aantal andere Friese katholieke families. De Brede Tafel stemt daarmee in. Desgevraagd wordt gemeld dat bij dit soort aanvragen per geval beoordeeld zal worden of hieraan gevolg zal worden gegeven.

3. Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen en inschrijving UBO-register.

Famke gaat ervoor zorgen dat dit in mei geregeld is.

4. Nalatenschap Joseph Galema: update c.q. stand van zaken.

Het fysieke archief (foto's, verhalen, documenten, boeken) is eind februari overgedragen aan de RK Archief- en Documentatiecentrum in Bolsward; Voorlopig (voor een jaar) in bruikleen. Daarna komt het waarschijnlijk in het bezit van het documentatiecentrum.

Voor het digitale archief (18Gb) moet nog een oplossing worden gevonden. De provider van de Galamas-site wil niet dat het in de website ondergebracht wordt, omdat ze dat als cloud-opslag beschouwen. Daar zijn hun tarieven niet op berekend. Met de familie van Joseph wordt naar een alternatief gezocht.

5. Financiën

De contributie over 2021 (en 2022) moet nog geïnd worden. Famke wil dit in mei geregeld hebben. Voor de heffing van de contributie en de boekhouding van de stichting, moet nieuwe software aangeschaft worden omdat de huidige software (Davilex) binnenkort niet meer ondersteund zal worden.

De grootste uitgavenpost op het financieel overzicht is het drukken en verzenden van de familiekrant. Wat het drukken betreft heeft Albert Jan een nieuwe drukker gevonden, die

aanzienlijk goedkoper is dan de vorige drukker, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit.

Desgevraagd wordt meegedeeld dat er niet is gekozen om kosten die voor langere tijd betaald worden (zoals de grafrechten) over meerdere jaren te spreiden; ze worden afgeboekt in het jaar dat ze gemaakt zijn.

Een deel van de reserve zal worden gebruikt voor de financiering van de reünie dit jaar. Het financieel overzicht 2021 wordt met dank aan Famke vastgesteld.

6. Familiekrant najaar 2022.

De krant zal dit jaar voor een belangrijk deel gewijd worden aan de reünie.

De krant verschijnt in december; uiterste inleverdatum voor kopij is de laatste week van november.

Albert Jan krijgt de complimenten voor de constant hoge kwaliteit van de krant.

7. Reünie 11 juni 2022.

De uitnodiging zal in de tweede week van april worden verstuurd. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van ongeveer 650 mailadressen. Desgevraagd wordt meegedeeld dat er geen uitnodigingen per post zullen worden verstuurd. In de mail wordt opgeroepen om de uitnodiging zo breed mogelijk te verspreiden. Verder wordt de uitnodiging ook in de Facebook-groep gezet.

De reünie-commissie komt op 5 mei nog een keer bijeen om de laatste zaken concreet af te handelen.

Op de reünie zal het boekje van Gerard Galema uit Bedum over de Meylema's worden aangeboden, en beschikbaar zijn voor verkoop. Het boekje is vrijwel klaar: het krijgt nog een laatste controle voor het naar de drukker gaat.

Mocht de kerk van Easterein open voor bezoek zijn, dan wordt dat tijdens de reünie aan de deelnemers meegedeeld.

Nan past de uitnodiging nog aan: de naam van Hans Hettinga uit Sudwest Fryslan wordt toegevoegd aan het programma m.b.t. zijn bijdrage in het Tsiispakhûs in Wommels.

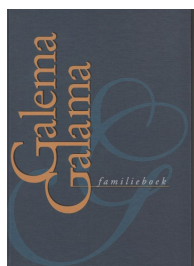
8. Wat verder ter (brede) tafel komt en rondvraag.

* Gerard uit Utrecht deelt mee dat hem bij het Documentatiecentrum werd meegedeeld dat de plaats waar pastoor Jan Ysbrands Galama is overleden niet Dachau maar Schloss Hartheim (bij Linz in Oostenrijk) is. Dit zou blijken uit documenten waarover de Oorlogsgravenstichting beschikt. Gerard en Jan Rein wisselen hun informatie hierover uit.

* Jan Rein merkt op dat de stichting weliswaar dit jaar 30 jaar bestaat, maar dat de eerste reünie al in 1989 werd gehouden (in Bolsward). Verder merkt hij op dat in de stichtingsnaam de Galama's voor de Galema's worden vermeld. Dit wordt aangepast in o.a. de agenda en het verslag van bestuur en Brede Tafel.

9. Datum van de volgende Brede Tafel.

Er is besloten om dit najaar, zo kort na de reünie, geen Brede Tafel te houden. In plaats daarvan zal het bestuur met de reünie-commissie bij elkaar komen om alles rond de reünie te evalueren.

Ons familieboek is voor alle donateurs te verkrijgen bij de secretaris voor € 10,-- + portokosten

REIS NAAR ROME VOOR DE HEILIG VERKLARING VAN PATER TITUS BRANDSMA. 13-16 mei 2022.

'Gewone dingen groots doen'

(Titus Brandsma)

Annemieke (J.B.E.) Galema

We groeiden op met "Pater Titus". Niet dat we ons dat zo bewust waren, maar meer vanwege het meedragen van het visuele beeld. In de kamer thuis hing een kleine zwart-wit foto aan de wand en dit was het geval in menige huiskamer van een Gala/ema-Brandsma gezin. Het feit dat foto's in het midden van de vorige eeuw nog erg schaars waren, betekende dat op vele plaatsen eenzelfde afbeelding van pater Titus hing. Als je als kind vroeg wie de man op de foto was, kwam steevast het plechtige antwoord: "Pater Titus, familie van ons, vermoord in Dachau".

"Gewone dingen groots doen".

"Wij zijn niet geroepen om in het openbaar grootse, opvallende en druk besproken dingen te doen. Dat zou tegen de eenvoud zijn, zoals wij die bedoelen te praktiseren. Het is wel onze plicht, de gewone dingen op grootse wijze te doen, dat is met een zuivere intentie en de inzet van heel de persoonlijkheid. Wij verlangen niet vooraan te staan en toegejuicht te worden vanwege prestaties, waartegen de mensen van de wereld plegen op te zien. Wij wensen alleen maar op te vallen door onze eenvoud en oprechtheid"

– Pater Titus Brandsma –

(tekstfragment van Titus Brandsma uit de Documentaire over het leven van Titus Brandsma, Scenario en script – Hans Kuilder, in samenwerking met Kees Waaijman).

Familiefoto van het gezin Brandsma-Postma uit 1890.
Van links naar rechts: Anno Sjoerd, Siebrigje, Gatske, vader Titus, moeder Tjitsje, Hendrik, Apollonia en Boukje.

Titus werd als Anno Sjoerd Brandsma geboren op 23-2-1881 in Ugoklooster bij Bolsward, was de zoon van Titus Hendriks Brandsma en Tjitsje Annes Postma en was een volle neef van mijn pake Anno Galama. Mijn pake Anno was een zoon van Haije Michiel (Geales) Galama en Gatske Annes Postma. De moeder van mijn pake Anno en de moeder van Pater Titus waren zussen. Het was een gezin van vier meisjes en twee jongens, waarvan Anno Sjoerd de op één na de jongste was. Boukje was de oudste (7-1-1873); dan volgde Apollonia, Plône genoemd (25-12-1874), Gatske (13-3-1878), Siebrigje (28-2-1880) en Hendrik Antonius (4-6-1882). Vijf van de zes kinderen kozen voor een religieus leven. Gatske trouwde met Michiel de Boer. De vader van Anno Sjoerd runde een melkveebedrijf en was actief in het politiek-culturele leven in Bolsward.

Zoals veel zonen uit katholieke boerenfamilies ging Anno Sjoerd in 1892 naar het gymnasium van het Minderbroederklooster van de Franciscanen in Megen. Dat was in 1892. Zijn jongere broer Hendrik volgde hem twee jaar later.

In 1898 ging Anno Sjoerd vanuit Megen naar Boxmeer en trad in bij de orde van de Karmelieten. Hij nam de naam van zijn vader Titus als kloosternaam aan. Zijn broer Hendrik trad in bij de orde van de Minderbroeders Franciscanen in 1901 en zijn kloosternaam was Henricus.

Op 17 juni 1905 werd Pater Titus in Den Bosch tot priester gewijd. Titus Brandsma ontwikkelde zich als een groot kenner van de Karmelitaanse mystiek en de Moderne Devotie (kerkelijke en maatschappelijke

vernieuwingsbeweging in de 14e eeuw). Na zijn priesterwijding promoveerde hij in 1909 in Rome tot doctor in de filosofie.

Rond 1985 kwam er in Nederland, vooral in Friesland en in het bijzonder bij de familie van Pater Titus Brandsma meer aandacht voor hem. Er waren aanwijzingen dat de toenmalige paus Johannes Paulus II, over zou gaan tot de zaligverklaring van deze telg uit een Rooms-Katholieke Friese familie.

In Friesland was er rond 1985 ook specifiek aandacht voor pater Titus, omdat er in de katholieke parochies gesproken werd over participatie aan de ceremoniële gebeurtenissen voor de zaligverklaring in Rome. Familieleden van pater Titus werden hiervoor benaderd en in onze familie was Truke de Boer-Galama (tevens mede-oprichter van de “Stichting de Galama's en Galema's door de eeuwen heen”) als nestor de aangewezen om deel te nemen.

Alleen de paus kan iemand zalig verklaren en de actuele situatie moet uitwijzen of de paus er van overtuigd is dat een ‘dienaar Gods’ sinds onheuglijke tijden een publieke verering heeft genoten (beatificatio aequipollens). De paus kan ook formeel verklaren

dat iemand die verering toekomt, omdat hij/zij de hemelse glorie deelachtig is geworden (beatificatio formalis). Als de kandidaat na onderzoek de titel ‘eerbiedwaardig’ verwerft, dan kan tot zaligverklaring door de paus worden overgegaan. Aldus geschiedde en pater Titus werd in 1985 zalig verklaard.

◦ Nijmegen, beeld van Titus Brandsma door Gerard Mathot (1985), voorheen op het universiteitsterrein Heyendaal, wegens verbouwing thans tijdelijk in de-

De zaligverklaring in 1985 door de paus werd de basis voor de heiligverklaring (canonisatie) van Pater Titus op 15 mei 2022, waarbij de paus formeel verklaarde dat Titus die verering toekomt, omdat hij de ‘hemelse glorie’ deelachtig is geworden (beatificatio formalis). De heilige wordt ingeschreven in de canon, de lijst der heiligen en mag dan in de hele Kerk algemeen en openbaar vereerd worden.

Toen de heiligverklaring op 4 maart 2022 door Paus Franciscus bekend werd gemaakt, begon opnieuw een periode van toenemende aandacht voor de persoon van Titus Brandsma, niet alleen in de formele kanalen van bisdom en wetenschap, maar ook via de radio, tv, de pers en niet te vergeten bij familieleden in verschillende streken van Nederland. Er was na pater Karel Houben uit Munstergeleen 15 jaar geen Nederlander heilig verklaard.

Reisorganisatie ‘Huis voor de Pelgrim’ besloot een 4-5 daagse trip naar Rome te organiseren, met verschillende componenten in het dagprogramma geheel gewijd aan Titus Brandsma. Maar liefst 250 mensen namen deel, met onder hen vele (verre) familieleden uit de Brandsma, Galama en Galema families. Op vrijdag de 13e vloog ik zelf vanaf Schiphol.

Op 15 mei stonden we ’s ochtends om 7.30 uur met pelgrimpetjes in de brandende zon op het Sint-Pietersplein, samen met zo’n 60.000 medebelangstellenden. Voor ons, op de majestueuze voorgevel van de Sint-Pieter, hingen 10 portretten van de heilig te verklaren personen, waaronder Lazzaro detto Devashayam uit India, (1714-1752); César de Bus uit Frankrijk, (1544-1607); Luigi Maria Palazzolo uit Italië, (1827-1886); Giustino Maria Russolillo uit Italië, (1891-1955); Charles de Foucauld uit Frankrijk, (1858-1916); Marie Rivier uit Frankrijk, (1768-1838); Maria Francesca di Gesù Rubatto uit Italië, (1844-1904); Maria di Gesù Santocanale uit Italië, (1852-1923); Maria Domenica Mantovani uit Italië, (1862-1934) en..... pater Titus Brandsma pontificaal in het midden, (1881-1942).

We hadden als reisgenoten van het Huis voor de Pelgrim een plek in een voor ons gereserveerd vak en konden goed zien hoe de Friese vlaggen en spandoeken in alle vroegte uitgerold werden en hoe de hele delegatie zich voorbereidde. De pastoor van Bolsward Arjen Bultsma was aanwezig met een aantal van zijn parochianen, alsmede minister Wopke Hoekstra, minister van Buitenlandse Zaken namens de regering, commissaris van de koning van Friesland Arno Brok en de burgemeester van Nijmegen Hubert Bruls. Ook kardinaal Wim Eijk van het aartsbisdom Utrecht, bisschop Ron van den Hout van Groningen-Leeuwarden en bisschop Gerard de Korte van Den Bosch, gaven acte de présence als vertegenwoordigers van de Nederlandse bisschoppen-conferentie.

Indrukwekkend was de prachtig gezongen litanie van alle heiligen door monniken en zusters op het altaar. Na een korte levensbeschrijving van alle kandidaat-heiligen met Pater Titus voorop, maakte de Paus als volgt de Heiligverklaring wereldkundig:

“verklaar en definieer ik als heilig de zalige Titus Brandsma en de 9 andere zaligen en schrijf ik hen bij in het boek der Heiligen en beveel ik dat zij in de gehele kerk zoals alle Heiligen devoot worden geëerd. In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest”.

Tijdens de bekendmaking van de heiligverklaring van Titus Brandsma door de Paus verstomde het Friese gezelschap even, om daarna met vlaggen en spandoeken in de lucht te juichen en daarna ook met de proclamatie van de andere heiligen. Bijzonder om mee te maken was de ongedwongen sfeer op het plein, het leek wel een festival. Iedereen kwam met de eigen persoonlijke motivatie naar het gezamenlijke festijn van de heiligverklaring. Deze festivalsfeer was internationaal en gaf uitdrukking aan het katholicisme als wereldgodsdienst: het ritueel rondom de heiligverklaring werd herkend door deelnemers uit vele windstreken en werelddelen. Na de woorden van de paus over de 10 nieuwe heiligen, vond op het Sint-Pietersplein een eucharistieviering plaats, met uitreiking van de H. Communie voor hen die dat aambeerden. De indruk van een gestroomlijnde organisatie door de Staat Vaticaanstad was niet te missen. Toen Paus Franciscus na de viering in een witte pausmobiel van het podium de menigte tegemoet kwam rijden, omgeven door veel bewakers, was de festivalsfeer compleet.

Voor de deelnemers vanuit het Huis van de Pelgrim waren er voorafgaand van zondag 15 mei allerlei activiteiten georganiseerd in het kader van Titus Brandsma.

Zo was er op vrijdagavond een openingsviering in de Friezenkerk, waarbij ondermeer het door Chris Fictoor geschreven en gecomponeerde kruisweglied van Titus Brandsma werd gezongen (veertien staties van het lijden van Christus, zoals Titus Brandsma dat in de jaren '30 van de vorige eeuw zag en zijn vriend en kunstenaar Jac Maris dat vorm gaf). Vóór deze viering brachten we een bezoek aan het kerkje Santa Maria in Transpontina, één van de kerken van de karmelieten aan de Via della Conciliazione vlakbij de Sint Pieter. Daar was een expositie ingericht over leven en jeugd van Titus in Friesland en werd de nadruk gelegd op facetten van zijn leven als journalist, karmeliet, wetenschapper en martelaar. De zaterdag werd besteed aan de bezichtiging van culturele hoogtepunten in Rome, waaronder de prachtige Sint Jan van Lateranen, een basiliek die door keizer Constantijn in de vierde eeuw aan het Vaticaan geschonken werd, waarna het de bisschopskerk van de paus werd. Vlakbij deze Sint Jan kregen we een blik op de Heilige Trap en het imposante Baptisterium, een doopkapel die een doopvont bevat oorspronkelijk afkomstig uit een Romeins badhuis. Hoogtepunt was een bezoek aan de San Clemente, met een onderkerk en een bovenkerk die samen uitdrukking geven aan over elkaar heen gebouwde stijlen. Ook was er aandacht voor het Colosseum en het Forum Romanum.

Zaterdag vond op de vooravond van de heiligverklaring een vigilieviering plaats in de basiliek van Paulus-buiten-de-Muren met als voorgangers de prior-generaal van de Karmelieten Míéal O'Neill, kardinaal Eijk van Utrecht, bisschop de Korte van Den Bosch en bisschop Van den Hout van Groningen/Leeuwarden. Pater Titus stond op een groot portret op het priesterkoor met een reliekschrijn met stof van zijn habijt. Op deze avond kreeg ook de Amerikaanse pater Micael Driscoll het woord over zijn verering voor Titus Brandsma, op wiens voorspraak hij genas van kanker. Die genezing werd door de kerk als wonder erkend, wat mede voorwaarde was voor de heiligverklaring.

Het Huis voor de Pelgrim had onze groep (waarbij ik deel uitmaakte van een spontaan gevormd team van vijf familieleden) de bezielende leiding van Chris Ketelaars toebedeeld en dat leverde een groot plezier van deskundigheid en betrokkenheid op met betrekking tot de cultuurschatten van Rome die verband hielden met de heiligverklaring van pater Titus. Onwillekeurig kwam en komt nog steeds de cruciale vraag naar de betekenis van pater Titus in de bredere context naar voren. Wat heeft hij in geestelijk en maatschappelijk opzicht betekend voor ons als familielid, voor Friesland, voor Nederland en de wereld?

We kunnen concluderen dat de betekenis van de heilige Titus Brandsma niet alleen lokale en regionale reikwijdte kent. Als familielid zien velen hem als iemand die zij zelf of via verwanten hebben gekend, een persoonlijke inspiratiebron, ofwel een 'leef-voorbeeld' uit de overlevering. De verhalen over zijn volharding

Vlnr: Anno Galema, Gemme Burger, Stephanie Lamsberg, Annemieke Galema en Hans Galema op het Sint Pietersplein, 15 mei 2022. Pater Titus is op het middelste affiche in de linker bovenhoek

tegenover de latere bezetter, in een vroeg stadium van de opkomst van het nationaal-socialisme maken diepe indruk. Al in het begin van de jaren '30 waarschuwde pater Titus onophoudelijk tegen de gevaren van het nazi-gedachtengoed. Zijn aanzet in 1941-'42 van katholieke kranten om te weigeren nazi-propaganda af te drukken, bezegelde het lot van Pater Titus: hij werd op 19 januari 1942 in Nijmegen door de Gestapo gearresteerd. Uiteindelijk werd hij via Scheveningen en Amersfoort op transport naar Dachau gezet, waar hij op 26 juli 1942 door een injectie werd gedood.

De betekenis van pater Titus is voor familieleden en de door hem geïnspireerden ook gerelateerd aan Friesland, aan de oorsprong van families waarbinnen hij opgroeide en mee verwant was. Titus Brandsma verloor zijn geboortegrond niet uit het oog. Integendeel, hij gaf in zijn werkend en spiritueel leven blijk een groot voorstander te zijn van Friese cultuur en taal. Hij was (mede)oprichter van het Rooms Frysk Boun, De Fryske Akademy in 1938, en It Fryske Gea. Hij was de eerste persoon, die een preek in het Frysk uitgesproken heeft, namelijk in Dokkum. Hij toonde zich een Fries in hart en nieren die zich in Friesland vooral vanuit onderwijs en journalistiek inzette voor emancipatie van katholieken, voor cultuur en maatschappij.

Titus Brandsma was in zijn tijd ook landelijk betekenisvol voor journalistiek en wetenschap. Door zijn inspanningen voor de bond van katholieke journalisten en zijn verdiensten voor het onderzoek naar mystiek en spiritualiteit, maakte hij deel uit van het collectieve geheugen van Nederland. Van 1909 tot 1923 was hij docent in de filosofie aan het studiehuis van de paters Karmelieten in Oss. Hij was in 1923 betrokken bij de oprichting van de Katholieke Universiteit van Nijmegen en was daar van 1923-1942 hoogleraar in de wijsbegeerte en geschiedenis van de vroomheid, met name de Nederlandse mystiek. In het academisch jaar 1932-1933 was hij Rector Magnificus.

In de positie van hoogleraar en bestuurder sprak hij zich kritisch uit over antisemitisme en nationaal-socialisme en bewoog de bisschoppen in de eerste jaren van de bezetting om zich te keren tegen schendingen van de mensenrechten.

De hernieuwde aandacht voor pater Titus vanwege de heiligverklaring doet ons als Rome-reizigers en waarschijnlijk vele anderen, het gedachtengoed van dit familielid beseffen. Pater Titus laat zien dat doordringen in de ziel der dingen een kunst is die bijdraagt aan mens en maatschappij.

De heiligverklaring in Rome werd in Bolsward, - de parochie waartoe Titus in zijn jeugd behoorde - op 27 juli nog gevolgd door een viering in de Martinikerk, de Broerekerk en de Franciscusbasiliek, in aanwezigheid van de Commissaris van de Koning van Friesland Arno Brok, pastoor Arjen Bultsma, bisschop Ron van den Hout en veel familieleden en vrienden van Titus Brandsma.

Op 31 juli 2022 werd Titus Brandsma door bisschop Gerard de Korte uitgeroepen tot patroonheilige van Oss. Kunstenaar Katinka Waelbers maakte in dit kader een silhouet van Titus Brandsma.

Foto: Facebook Titus Brandsmaparochie

Door de heiligverklaring van pater Titus Brandsma is er in Nederland en daar buiten nog meer belangstelling voor hem.

Op 16 oktober jl. werd in Malta een congres gehouden. Als aankondiging van dit congres stond op het affiche: “Titus Brandsma leeft voor God, menselijkheid en vrijheid”.

Op 1-2 december is er een groot internationaal congres gehouden dat was georganiseerd door het Titus Brandsma Instituut van de Radboud Universiteit in Nijmegen, met als titel: “Passions and the Mystical: between Affecting and being Affected”.

Ook in Gdansk was een tentoonstelling over de Heilige Titus Brandsma.

In museum “De Tiid” in het voormalige stadhuis van Bolsward is een permanente tentoonstelling over het leven en werk van de Heilige Titus Brandsma.

Als je nu als kind vraagt wie de man van de foto is, komt het plechtige antwoord: “Pater Titus, familie van ons, vermoord in Dachau enheilig verklaard”.

Gebruik van de volgende literatuur en bronnen:

- T. Crijnen, Titus Brandsma. De man achter de mythe, Valkhofpers, 2018.
- De Kesel, M., Wijsen, F., Lüthy, C., Titus Brandsma. Van held tot heilige. Halewijn, 2022.
- H. de Vries en C. Fictoor, Kruisweg van Titus Brandsma. Adveniat, 2022.

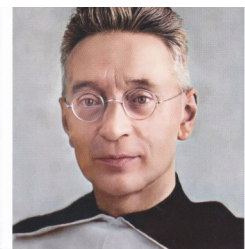
- nl.m.wikipedia/wiki/Zaligverklaring
- “Indrukwekkende heiligverklaring Titus Brandsma”, in: Lourdes, Magazine voor de Pelgrim, nr. 2 zomer 2022, pp. 1-8.
- www.titusbrandsmamemorial.nl. Karmelitaans centrum voor spiritualiteit.
- www.titusbrandsmavrienden.nl
- www.titusbrandsmamuseum.nl
- www.ru.nl/titusbrandsmainstituut
- Met dank aan mijn familieleden (Hans, Hannah, Gerbrich, Jan, Hans, Jetske) voor het meelesen.

Voor vrijheid en rechtvaardigheid

Heilige pater Titus, als een fysiek kwetsbaar mens hebt u geleefd, maar tevens als een man met een scherp verstand en een groot geloof. U leefde vanuit het Evangelie en de grote mystieke traditie van de Karmel. Toen het nationaalsocialisme duisternis bracht over Europa bleef het licht van Christus uw gids. Onvermoeibaar bleef u strijden voor vrijheid en rechtvaardigheid. U kwam op voor de waardigheid van iedere mens als schepsel van God. Uw werk maakte de vijand razend en een woerspraak. Maak dat wij in onze tijd opkomen voor recht, vrijheid en de waardigheid van iedere mens. Amen.

† Gerard de Korte
Bisschop van 's-Hertogenbosch

Heilige Titus Brandsma
O.Carm.
Heiligverklaring
15 mei 2022

"Galama's en Galema's door de eeuwen heen" Familiedag 2022

Op 11 juni 2022 hield de Stichting "Galama's en Galema's door de eeuwen heen" een familiereünie bij restaurant Bergsma in Easterein. Zo'n 90 familieleden hadden daarvoor de reis naar Friesland ondernomen.

Welkomstwoord door voorzitter Nan Galema op de familietag 11-06-2022

Toen Alex Haley nog een jongen was, vertelde zijn grootmoeder hem vaak verhalen over hun familie; prachtige en spannende verhalen over grootouders en overgrootouders die van generatie op generatie waren doorverteld en uiteindelijk teruggingen tot een man die 'de Afrikaan' werd genoemd. Deze Afrikaan, die 'over de oceaan' aan de rivier de Kamby Bolongo zou hebben gewoond, was de laatste schakel met het verleden; na hem werd het stil. Deze verhalen bleven Alex Haley intrigeren en toen hij later schrijver was geworden, begon hij een speurtocht naar het verleden om na te gaan of de verhalen van zijn grootmoeder op waarheid berustten.

De speurtocht duurde tien jaar, waarin hij duizenden kilometers in drie continenten reisde, vóór hij na nauwkeurig genealogisch onderzoek niet alleen ontdekte wie 'de Afrikaan' was, maar ook de plaats in Gambia, West-Afrika, waar hij woonde voor hij als slaaf gevangen werd genomen en naar de Verenigde Staten gebracht, om daar te worden verkocht aan een planter in Virginia.

Op basis van wat hij ontdekte heeft Haley toen het monumentale drama "Roots" geschreven over Kunta Kinte en de zes generaties die na hem kwamen: slaven en bevrijden, boeren en smeden, arbeiders in houtzagerijen en treinconducteurs, advocaten en architecten én natuurlijk een schrijver.

Toen ze hem vroegen waarom hij zoveel inspanningen had geleverd om dit alles te achterhalen zei Haley:

“In ieder van ons is er een honger naar ons erfgoed, om te weten wie we zijn en waar we vandaan komen. Zonder deze verrijkende kennis, is er een hol verlangen. Het maakt niet uit wat onze verworvenheden in het leven zijn, er is nog steeds een vacuüm, een leegte, en de meest verontrustende eenzaamheid.”

Ook de genealogen van de “Stichting Galama’s en Galema’s door de eeuwen heen” hebben er inmiddels vele decennia onderzoek op zitten. In de tachtiger jaren van de vorige eeuw begon er bij een aantal afstammelingen van Ysbrand Klazes Galema (1789-1873) de behoefte te leven om hun familieleden in kaart te brengen en meer over hun voorouders te weten te komen. Zij waren daar aanvankelijk onafhankelijk van elkaar mee bezig. In een later stadium heeft men de krachten en inspanningen gebundeld. Het was een tijdrovende, maar wel heel boeiende bezigheid. Zo interessant dat het al spoedig niet meer bleef bij de tak van Ysbrand Klazes: ook eerdere takken van de familie kwamen in beeld, en ook andere families met de naam Galama of Galema.

Het waren dus echte diehards die, zeker aan het begin van hun “speurtocht”, heel veel tijd aan diepgravend spitten naar het verleden hebben besteed, om onze voorouders en hun geschiedenis te achterhalen.

Dertig jaar geleden in 1992, om precies te zijn op 25 september van dat jaar, heeft een vijftal Gala/ema's de “Stichting Galama's en Galema's door de eeuwen heen” opgericht.

Deze oprichters, Jacob Ysbrand Galama, Jan Rein Galama, Johannes Theodorus Galama, Gerardus Nicolaas Galema en Geertruida Sybrigje de Boer-Galema stelden zich met de oprichting van de Stichting ten doel: “het bevorderen en onderhouden van de familiebanden en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords”.

Het doet mij deugd dat twee van deze pioniers hier vandaag aanwezig zijn: Jan Rein Galama en Gerardus Nicolaas Galema!

Zij hebben anderen geïnspireerd om hun voorbeeld te volgen en het resultaat mag er zijn!

Een prachtige digitale stamboom (zie de website), vele verhalen, foto's, een familiewapen, voorwerpen en uitgaven zoals het Blauwe Familieboek uit 1999 (in ruim 250 pagina's is meer dan 500 jaar geschiedenis van deze families neergelegd) , de boerderijenroute, familiekranten enz. Een ware schat aan informatie die jaarlijks wordt geactualiseerd en uitgebreid; onder meer tijdens de halfjaarlijkse “Brede Tafels” waar de nieuw vergaarde kennis met elkaar wordt gedeeld.

Een aantal jaren geleden heeft de Stichting in zwaar weer gezeten; kritische tijden waren het zelfs, omdat de belangstelling voor het besturen van de Stichting vrijwel nihil was. Het voortbestaan was zelfs in het geding. Jullie hebben dit ongetwijfeld meegekregen via mails of de familiekrant. Gelukkig is er nu een enthousiaste groep bestuursleden, alsmede een aantal trouwe deelnemers aan de Brede Tafel die de Stichting een warm hart toedragen. Onze dank gaat uit naar hen die de afgelopen jaren inspanning hebben getoond om zich in te zetten voor het voortbestaan van de Stichting.

Het is dan ook mooi om met veel genoegen te constateren dat onze genealogie Stichting, een kleine 30 jaar na de oprichting in 1992, nog altijd “in leven” is, hoewel de (vaste) en zeer betrokken deelnemers aan de Brede Tafel niet meer piejong zijn en het deelnemersaantal sterk fluctueert!

Namens het bestuur én de werkgroep die deze familiedag heeft voorbereid, mag ik jullie hier vandaag in het mooie Easterein, in onze thuisbasis, welkom heten. Fijn dat jullie hier met ons allen samen zijn om elkaar te ontmoeten én het 30-jarig jubileum van de “Stichting Galama’s en Galema’s door de eeuwen heen” te vieren.

Een van onze doelen is om meerdere mensen – en met name de jeugd – te interesseren voor de geschiedenis van hun ouders en voorouders om zodoende ook de Stichting “levend” te houden. We willen dus graag jonge, nieuwe donateurs aan ons binden.

Tijd dus om onze jonge(re) familieleden – kinderen, klein- en achterkleinkinderen - te laten zien dat hun familie groter is dan zij denken. Tijd om met hen het gesprek aan te gaan over vragen als waar ze vandaan komen en hierover verhalen te vertellen: familiegeschiedenis is immers interes-

sant voor iedereen.

De Amerikaanse schrijfster Pearl S. Buck (1892 - 1973), bekend van onder meer het meesterwerk “The good Earth” en in 1938 onderscheiden met de Nobelprijs voor de literatuur vatte het treffend samen met de volgende uitspraak:

“If you want to understand today, you have to search yesterday!”

“Wil je het heden, het nu begrijpen, dan moet je in het verleden zoeken”.

Onderzoek doen naar de ontwikkeling en verwantschap van familie(namen) en geslachten.

Wie waren je voorouders? Hoe en waar leefden zij? Waar kom ik vandaan, op wie lijk ik, van wie komen mijn karaktereigenschappen? Wat deden mijn voorouders om in hun levensonderhoud te voorzien? Beetje voor beetje informatie bij elkaar zoeken om antwoord te krijgen op deze vragen en het verleden als het ware dichterbij te halen. Stap voor stap het verhaal van de familiegeschiedenis optekenen; zo ontstaat er een (familie) naslagwerk voor de huidige, maar ook voor de toekomstige generatie.

Een verzoek, een oproep aan jullie derhalve om met jullie nakomelingen in gesprek te gaan! Maak hen attent op, maar vooral enthousiast voor “yesterday”!

Indien ze daarna actief willen bijdragen aan verder onderzoek binnen onze grote familie, lid willen worden van onze facebookgroep Gala/ema's of het liefst ook nog donateur willen worden, zorgen jullie er mede voor dat onze Stichting met een knipoog naar het verleden, naar yesterday, ook toekomstbestendig is!

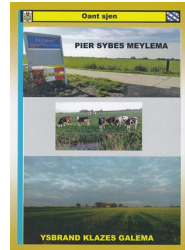
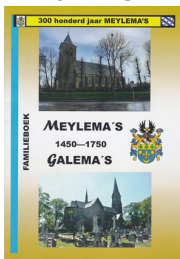
Het thema van deze familiedag is: “Van nu naar morgen” . Hierover en over het programma zal Eelco Galama, die vandaag als ceremoniemeester fungeert, jullie meer vertellen.

Zoals ik reeds eerder memoreerde wil ik graag grote dank uitspreken naar de werkgroep die deze familiedag heeft voorbereid: Annemieke, Haye, Eelco, Frans, Gerardus en Jan.

Zij hebben er immers – in goede samenwerking met het bestuur - voor gezorgd dat wij hier vandaag een interessante familiedag kunnen houden en beleven met voor elk wat wils.

Laten we er samen dan ook een mooie dag van maken!

Na de opening door Nan Galema werd de publicatie "300 jaar Meylema's" gepresenteerd. Dit boekje is geschreven door Gerard Galema uit Bedum.

Bij gelegenheid van de viering van het dertigjarig jubileum van de “Stichting de Galama's/ Galema's door de eeuwen” op 11 juni 2022 heen is dit boekwerkje tot stand gekomen. Het boekje is geschreven door Gerardus (Gerard) Galema, één van de pioniers van onze stichting. Albert Jan Nossent heeft de opgetekende verhalen gebundeld tot één geheel en vormgegeven in een mooie uitgave.

Het kan tevens worden beschouwd als aanvulling op de eerste 25 pagina's van het familieboek dat in maart 1999 werd gepresenteerd. Opgetekend zijn de voorouders van deze rooms katholieke familie te beginnen met Pier Sybes die in de periode van de Late Middeleeuwen naar de Vroeg Moderne Tijd als afgeleide van de sate Meylahuys te Easterein als familienaam Meylema gebruikten. Geprobeerd is een beeld te schetsen van deze verre voorouders van onze familie. Wie waren zij? Hoe zag hun leefomgeving er uit in de tijd? Op welke wijze verdienden zij de kost! Wat waren hun bezittingen? In hoeverre waren zij maatschappelijk actief! Kortom een verhaal over hun opkomst tussen 1450 en 1500, de glans daarna en hoe die glans verbleekte na 1600.

De voorzitter van onze stichting reikte de eerste exemplaren uit aan de auteur Gerardus (Gerard) Galema en de redacteur van de familiekrant "Ûs Sitte" Albert Jan Nossent. U kunt het boek nog steeds bestellen bij de secretaris van de stichting, Gerard Galema (Prijs € 10,-- excl. verzendkosten).

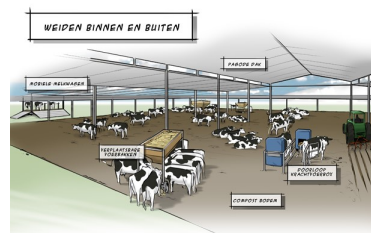
Daarna werd de leiding van de dag overgedragen aan Eelco Galama.

Die introduceerde de sprekers voor het ochtendprogramma. Beide inleidingen waren zeer actueel in verband met de voorstellen die het kabinet de dag ervoor had gepresenteerd met betrekking tot de stikstofreductie.

Als eerste was Paul Galama aan de beurt. Paul is wetenschappelijk onderzoeker aan de Wageningen Universiteit. Zijn betoog ging over de bestaande en toekomstige innovaties in de melkveesector, om deze natuurvriendelijker en duurzamer te maken.

De weidende koe is een Nederlands icoon. Zij is beeldbepalend voor de Nederlandse melkveehouderij en van groot belang voor haar maatschappelijk draagvlak en de afzet van zuivel. De trend is echter dat weidegang afneemt door automatisch melken, schaalvergroting en nadruk op hoge efficiënties. Het project "Amazing Grazing" wil deze opstaltrend keren. Om de opstal-trend te doorbreken is niet alleen nieuwe techniek, maar ook een 'change of minds' nodig. Nieuwe visie en ambitie in combinatie met hoogwaardig vakmanschap en modern, toekomstgericht, duurzaam ondernemerschap zijn daarvan de kern. Nieuwe kennis, kunde en techniek zijn hierbij uiteraard onmisbaar. Het project kiest nadrukkelijk voor integrale duurzaamheid: ruime weidegang combineren met excellente resultaten op de terreinen van grasproductie, dierprestaties, dierenwelzijn, diergezondheid, milieubelasting en bedrijfseconomie. Dit versterkt de positie van de melkveehouderij voor de toekomst. Het project kiest nadrukkelijk voor integrale duurzaamheid: ruime weidegang combineren met excellente resultaten op de terreinen van grasproductie, dierprestaties, dierenwelzijn, diergezondheid, milieubelasting en bedrijfseconomie. Dit versterkt de positie van de melkveehouderij voor de toekomst.

Daarna was het de beurt aan Oane Galama. Oane is Directeur van 'Galama sustainable solutions' en extern onderzoeker bij de Universiteit Groningen. Hij ging in op de mogelijkheden om de landbouw duurzamer en robuuster te maken door meer aandacht hebben voor een biologisch verantwoord gebruik van de bodem.

LANDBOUW VOORZIET DE MAATSCHAPPIJ VAN ENERGIE IN DE VORM VAN VOEDSEL. PLANTEN GROEIEN OP BASIS VAN ZONNE-ENERGIE, CO2, WATER EN VOEDINGSTOFFEN IN DE BODEM.

Voor de groei zijn de beschikbaarheid van water en voedingstoffen, met name stikstof, vaak limiterend. Door te oogsten, worden voedingstoffen afgevoerd en verschaalt de bodem. Als we willen blijven oogsten dan zullen we de voedingstoffen terug in de bodem moeten brengen en zullen we de kringloop moeten sluiten. In het huidige landbouwsysteem bestaat de kringloop die voedingstoffen uit de maatschappij terugbrengt naar de landbouwgronden niet meer. Er worden aldoor 'nieuwe' voedingstoffen aangevoerd in de vorm van kunstmest. Kortom, de moderne landbouw is een volstrekt tegennatuurlijk en overspannen systeem, waarin geen ruimte meer is voor natuur.

Om blijvend voedsel te kunnen leveren zullen kringlopen moeten worden gesloten. Goed boeren begint bij een goede bodem. Het leven dat in deze bodem aanwezig is, vormt de basis van de voedselproductie en het hele natuurlijke ecosysteem op het land. Goed eten begint bij gevarieerd eten. Veehouderij kan op vele manieren worden ingepast en is zelfs essentieel voor een duurzame voedselvoorziening, maar het aantal dieren zal nooit de lokale natuurlijke draagkracht mogen overschrijden.

Na de lunch ging het grootste deel van de aanwezigen onder een stralende zon per fiets naar het Tsiispakhuis in Wommels en de boerderij waar Titus Brandsma is opgegroeid in Ugoclooster. Hans Hettinga was in het Tsiispakhuis in Wommels aanwezig om iets te vertellen over de zuivelindustrie. Hans Hettinga, Hans is melkveehouder samen met z'n broer in de maatschap Hettinga in It Heidenskip en bestuurslid van de Zuivelcoöperatie FrieslandCampina U.A. en lid van de raad van commissarissen van Koninklijke FrieslandCampina N.V. Zelf veeboer kan hij de, bij de coöperatie aangesloten, melkvee-

houders van goed advies dienen in deze voor hen moeilijke tijden. Waar inkomen, traditie en familielevens op het spel staan.

Een fietstochtje naar Ugoklooster

Vooraf hebben Maikel Galama, Tjebbe Hettinga en Frans Boersma deze tochten gefietst.

Maikel die onderweg foto's maakte, Tjebbe die veel vertelde over het wonen en werken van de Gale/ama's families, Frans die genoot van de combinatie Maikel en Tjebbe en het prachtige landschap.

Links Frans,
Tjebbe
en
Maikel.

De boerderij waar pater Titus is geboren. Sinds 1820 is dit een "Brandsma" boerderij. Overgrootvader van pater Titus, Mevis Brandsma heeft deze boerderij gekocht voor zijn oudste zoon Hendrik en er zijn 12 kinderen, geboren allemaal op deze boerderij. In 1870 kwam de zoon Titus met Tjitsje Postma op de boerderij te wonen. In 1901 komt dochter Gatske zuster van Titus met Michel de Boer op de boerderij te wonen.

Bruidspaar Michiel de Boer en Gatske Brandsma.

Hun zoon Jan en dochter Trees.

Jan x met Lena Hettinga.

Trees x Hans Hettinga.

Hun kinderen van links naar rechts: Michiel, Tjebbe en Greta.

Links pater Titus en rechts zijn broer pater Hendricus

Elkaar informeren tijdens de fietstocht over de geboorteboerderij van pater Titus.

Tsiispakhûs

Mooie landschap.

Gezicht op Bolsward.

Het aantal deelnemers aan het fjierleppen en het kaatsen was niet groot, maar er werd enthousiast aan deelgenomen. Ook de uitleg bij het kaatsen was uitstekend. De volksspelen zijn niet gebruikt, omdat het weer te mooi was om binnen te zitten. Met een borrel en een buffet werd een geslaagde familiedag afgesloten.

*

Enthousiaste Afsluiting met o.a.
Gala/ema lied

Er zijn ook nog redelijk veel deelnemers geweest die gebruik hebben gemaakt van de gelegenheid om de kerk in Easterein te bezoeken.

Het organisatieteam; Nan, Gerard, Frans, Gerardus, Jan, Annemieke, Haye, Eelco.

Hartelijk dank,

Nichten en nevendag van de kleinkinderen van Bernardus Galema en Anne maria van der Meer. Albert Jan Nossent

Met de regelmaat sturen familieleden een verslagje van een door een bepaalde familietak gehouden gezellige bijeenkomst. Ook dat zijn familieleden en horen in ons familieblad "Us Sitte". Vaak, althans is mijn ervaring, ken ik maar een paar leden van een bijeenkomende Gala/ematak en kan ze dan moeilijk plaatsen in het totale plaatje. Met de stamboom op onze site kom je er wel uit natuurlijk. Regelmatig krijg ik de vraag van andere familieleden, die je niet zo vaak treft, "van welke boerderij kom jij"? Als ik dan zeg dat mijn opa woonde op Half Tjerkwerd II dan is voor velen duidelijk waar ze me moeten plaatsen. Doordat mijn opa Bernard in 1913 naar de Randstad vertrok en daar zijn zes kinderen opgroeiden en natuurlijk in die omgeving bleven wonen is een koppeling met een boerderij niet zovanzelfsprekend. Op de vermeldenswaardige dag dat ons familielid, Titus Brandsma, heilig werd verklaard in Rome kwamen mijn zussen en nichten bij elkaar om iedereen weer eens te zien en rond de TV de plechtigheden op het St Pietersplein bij te wonen.

Het zal voor velen niet zo interessant zijn te lezen dat we bij ons jongste familietaklid in Amersfoort bijeen waren, heerlijke Titus tempoezen aten met daarbij een straf abdijbiertje nuttigden. Afgewisseld met een fikse stadswandeling en verder gezellig keuvelen in de zonovergoten tuin.

Het leek mij wel aardig om het wat te verlevendigen door wat meer foto's te gebruiken en daardoor als we elkaar weer treffen op een reünie- of donateursdag wat beter kunnen plaatsen.

Allereerst een deeltje stamboom. Doe het even via de vrouwelijke lijn, maken we ook nog even kennis met de andere katholieke families in Friesland

Ijtje Jans Sijmonsma x IJsbrand Klazes Galema

Geertruida Albeda Jelgersma x Nicolaas IJsbrands Galema

Akke Hiddes Teernstra x IJsbrand Nicolaas Galema

Anne Maria van der Meer x Bernardus Galema

Appie

Zus

Betty

IJsbrand

Hannie

Bauke

Mieke†

Albert Jan
Annemarie
Nienke

Loes.
Annelies

Joke
Bernard
Marijke
Elske
Sietske

Joke, Elske, Annelies

IJsbrand, Betty, Appie, Bauke, Zus, Moeke, Hannie

Sietske, Annemarie, Albert Jan, Nienke

Albert Jan, Willy

Loes, Bernard

**„LIEF
en
LEED“**

Sjoerd Nicolaas Galama
*Burgwerd 26 oktober 1931
†Uitwellingerga 12 mei 2022

Regina Geertruida Zeinstra
Giny
*Greonterp 10 januari 1929
†Alphen aan de Rijn 30 december 2021

Evert Hugo Galama
*Dedgum 3 september 1915
† Bunnik 2 maart 2022

George Johannes Gerardus Galama
*Haarlem 6 juni 1963
† Santpoort 13 juli 2022

Henk Inia
*Leeuwarden 28 maart 1960
† Britsum 20 augustus 2022

Sjoerd Galama
† Bolsward 24 augustus 2022

Anno Haije Michiel de Boer
*Tjalleberd 28 september 1952
† Apeldoorn 1 september 2022

Aukje Agatha Maria Galama
*Westhim 10 april 1946
† tussen Sneek en IJlst 2 september 2022

Maria Sophia Deden Galama
Ria
*Kraggenburg 10 april 1950
† Woudsend 15 oktober 2022

***Jan Dirk Zeinstra**
Jan
*Greonterp 27 december 1937
† Grins 2 november 2022

OANT SJEN

Het bestuur van de Stichting is steeds op zoek naar donateurs die ook een (familie)steentje willen bijdragen. Voor informatie bel of mail een van de bestuursleden.(zie colofon pag.2)

